

NOT: İkinci ve üçüncü sınıf gayrisihhi müessese kapsamındaki köy pompalarının büyükşehirlerde büyükşehir ilçe belediyesince ruhsatlandırılması gerektiği hk.

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-14399437-622.02-11500912

28/02/2025

Konu : Görüş (Köy Pompasının Ruhsatlandırılmasında Yetkili İdare)

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi: 04.12.2024 tarihli ve 17426 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazı ile; ilçenizde faaliyet gösteren Tarım Kredi Kooperatiflerinin halihazırda kullanmakta olduğu 8 m³ kapasiteli (köy pompası) motorin yakıt tankı bulunduğu, kooperatiflerin akaryakıt tank kapasitesini 20-30 m³'e çıkarma taleplerinin olduğu, akaryakıt tankının kapasitesinin yükseltilmesi durumunda köy pompalarının ilçe belediyesince ruhsatlandırılıp ruhsatlandırılmayacağı konusunda Bakanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, Kooperatifler Kanununun 1 inci maddesi “Tüzel kişiliği haiz olmak üzere ortaklarının belirli ekonomik menfaatlerini ve özellikle meslek veya geçimlerine ait ihtiyaçlarını işgücü ve parasal katkılarıyla karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle sağlayıp korumak amacıyla gerçek ve tüzel kişiler tarafından kurulan değişir ortaklı ve değişir sermayeli ortaklıklara kooperatif denir.” hükmünü,

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun 2 nci maddesi “...

6) Akaryakıt istasyonu: Dağıtıcı veya bunlarla tek elden satış sözleşmesi yapmış bayilerce ilgili mevzuata uygun (teknik, kalite ve güvenlik) olarak kurulup, bir veya farklı alt başlıktan birer akaryakıt dağıtıcısının tescilli markası altında faaliyette bulunan ve esas itibarıyla araçların akaryakıt, madeni yağ, otogaz LPG, temizlik ve ihtiyarî olarak bakım ile kullanıcıların tüplü LPG hariç diğer asgarî ihtiyaçlarını karşılayacak imkânları sunan yerleri, ...” hükmünü,

8 inci maddesi “...

Bayiler ve dağıtıcılar, lisanslarına göre kurdukları akaryakıt istasyonlarını Kuruma bildirerek işletmeye başlar. Akaryakıt istasyonları, gerekli tedbirleri alarak tarım sektörünün ihtiyaçları için tanker ve köy pompası vasıtasıyla LPG hariç akaryakıt satışı yapabilir.

...” hükmünü,

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesi “...

İlçe (...) belediyelerinin görev ve yetkileri şunlardır:

a) Kanunlarla münhasıran büyükşehir belediyesine verilen görevler ile birinci fıkrada sayılanlar dışında kalan görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak.

b) Büyükşehir katı atık yönetim plânına uygun olarak, katı atıkları toplamak ve aktarma istasyonuna taşımak.

c) Sıhhi işyerlerini, 2 nci ve 3 üncü sınıf gayrisihhi müesseseleri, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek.

...” hükmünü,

Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğinin 34 üncü maddesi “Dağıtıcı lisansı sahipleri;

...

ö) (Ek: RG-4/11/2011-28105) (Değişik: RG-2/12/2021-31677) Bayilerinin lisans almasından, dağıtıcı tadili yaptırmasından, lisansa tarımsal amaçlı satış tankeri veya sabit köy pompası veya demiryolu pompası işletmesinden önce, ilgili bayilik lisansına kayıtlı akaryakıt istasyonuna, tarımsal amaçlı satış tankerlerine, sabit köy pompalarına ve demiryolu pompalarına istasyon otomasyon sistemi kurulması,

...
ile yükümlüdür.” hükmünü,
37 nci maddesi “...

(Değişik fıkra: RG-28/09/2006-26303) İstasyonlu akaryakıt bayileri, lisansları kapsamındaki akaryakıt istasyonları yoluyla, lisansına işlenmek ve gerekli tedbirleri almak kaydıyla, tarım sektörünün ihtiyaçları için tanker ve köy pompası (Ek ibare: RG-2/12/2021-31677), demiryolu araçlarının ve demiryolu altyapı işletmecisinin faaliyetleri gereği kullanması gereken araçların akaryakıt ihtiyaçları için ise demiryolu pompaları vasıtasıyla LPG hariç akaryakıt satışı yapabilir.

...” hükmünü,
38 inci maddesi “Bayilik lisansı sahipleri;

...
h) (Ek: RG-4/11/2011-28105) Tarımsal amaçlı satış tankeri (Değişik ibare: RG-2/12/2021-31677), sabit köy pompası ve demiryolu pompası ile yapılan satış işlemleri hariç olmak üzere, akaryakıt istasyonu dışında yapılan her türlü akaryakıt satışını, satışa ilişkin belgenin tanzim tarihinden itibaren en geç onbeş gün içerisinde belgesi ile birlikte dağıtıcısına bildirmekle,

...
ile yükümlüdür.” hükmünü,
İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi “Yetkili idare: Belediye sınırları ve mücavir alanlar dışı ile kanunlarda münhasıran il özel idaresine yetki verilen hususlarda il özel idaresini, büyükşehir belediyesi sınırları içinde büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesini, bunların dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe belediyesini, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyeyi, ...,” ve (t) bendi “İş yeri: Ticari, sınai, zirai veya mesleki bir faaliyetin ya da girişimin icrasına tahsis edilen veya bu faaliyetlerde kullanılan, kara ya da su üzerindeki açık veya kapalı alanda bulunan sabit ya da mobil yerleri,” hükmünü,

5 inci maddesinin birinci fıkrası “İşyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen işyerleri aşağıda belirtilen şartları taşımak zorundadır:

...
h) Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri; patlayıcı, parlayıcı ve yanıcı maddelerin üretildiği, satıldığı ve depolandığı işyerleri; otuz kişiden fazla çalışanın bulunduğu her türlü işyerleri, ana giriş kapıları dışında cadde ve sokağa doğrudan bağlantısı olmayan ve birden fazla işyerinin bir arada bulunduğu iş hanı, çarşı ve benzeri işyerlerinde yangına karşı gerekli önlemlerinin alındığını gösteren itfaiye raporunun alınması, diğer işyerlerinde ise yangına karşı gerekli tedbirlerin alınmış olması,” hükmünü ve beşinci fıkrası “Fabrika, şantiye, nakliye filosu ve benzeri işletmelerin ticari amaç dışında kendi faaliyetlerinin gerekli kıldığı yanıcı ve parlayıcı madde kategorisindeki sıvıların depolanması veya kendi araçlarına yakıt ikmali yapılması amacıyla kullanılan düzenekler, özel mevzuatındaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, bu Yönetmelik ekindeki depolama hacimleri esas alınarak gayrisihhî müessese olarak ruhsatlandırılır.” hükmünü,

6 ncı maddesinin birinci fıkrası “Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik

hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır.” ve üçüncü fıkrası “İşyeri açmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, işyerlerini bu Yönetmeliğe uygun olarak tanzim ettikten sonra Örnek 1 ve 2’de yer alan durumlarına uygun formu doldurarak yetkili idareye başvurur.” hükmünü,

23 üncü maddesi “İkinci ve üçüncü sınıf gayrisihhî müesseseler açmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler; işin özelliğine göre bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen kriterlere uygun olarak işyerini düzenledikten sonra bu Yönetmeliğin eki Örnek 2’de yer alan başvuru formunu doldurarak yetkili idareye ibraz eder.

Yetkili idareler, ikinci ve üçüncü sınıf gayrisihhî müesseseler için yapılacak beyan ve incelemelerde; insan sağlığına zarar verilmemesi, çevre kirliliğine yol açılmaması, yangın, patlama, genel güvenlik, iş güvenliği, işçi sağlığı, trafik ve karayolları, imar, kat mülkiyeti ve doğanın korunması ile ilgili düzenlemeleri esas alır.

Başvurunun öngörülen kriterlere uygun olarak doldurulduğunun tespiti halinde, başkaca bir işleme gerek kalmaksızın işyeri açma ve çalışma ruhsatı beş gün içinde düzenlenerek ilgiliye verilir. İlgili, bu belgeye dayanarak işyeri açabilir.

Beyana göre tanzim edilen ruhsat müktesep hak doğurmaz.

İkinci ve üçüncü sınıf işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen işyerleri, yetkili idare tarafından bir ay içinde kontrol edilir. Bu süre içinde kontrol edilmemesi halinde, ilgili, çalışma ruhsatı almış sayılır ve kontrol görevini süresinde yerine getirmeyen kamu görevlileri hakkında yetkili idareler tarafından yasal hükümler uygulanır.

Ruhsat verilmesini takiben yapılacak kontrol ve denetimlerde, ikinci fıkrada belirtilen kriterlere aykırı beyan ve durumun tespiti halinde, işyerine bir defaya mahsus olmak üzere onbeş günlük süre verilir. Verilen süre içinde noksanlık ve aykırılıklar giderilmediği takdirde verilmiş olan ruhsat, yetkili idare tarafından iptal edilerek işyeri kapatılır ve ilgililer hakkında ruhsat vermeye yetkili idareler tarafından ayrıca yasal işlem yapılır.

İkinci sınıf gayrisihhî müesseselerden yakıcı, parlayıcı, patlayıcı ve tehlikeli maddelerle çalışılan işlerle oksijen LPG dolum ve depoları, bunlara ait dağıtım merkezleri, perakende satış yerleri, akaryakıt ile sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğalgaz istasyonları ve benzeri yerlere müsaade verilmezden evvel civarında ikamet edenlerin sıhhat ve istirahatleri üzerine gerek tesisatları ve gerekse vaziyetleri itibarıyla bir zarar vermeyeceğine kanaat oluşturulması için yetkili idarelerce inceleme yapılması zorunludur. Bu müesseselerin etrafında yetkili idareler tarafından belirlenecek mesafede sağlık koruma bandı bırakılması mecburidir. Söz konusu yerlerin üçüncü sınıf gayrisihhî müessese olarak açılması durumunda sıhhi nezarete tabi tutulması yeterlidir.” hükmünü amirdir.

Mezkûr Yönetmeliğin eki EK-2/B Gayrisihhi Müesseseler Listesinin 5.3 sırasında “Marina, akaryakıt ve/veya otogaz istasyonları ile içerisinde yanıcı ve parlayıcı madde kategorisindeki sıvıların depolanması amacıyla kullanılan en az 8 m³’ten 150 m³’e kadar depolama hacmine sahip depolama tesis ve düzenekleri,” faaliyet alanı ikinci sınıf gayrisihhi müessese,

EK-2/C Gayrisihhi Müesseseler Listesinin 5.1 sırasında “Köy pompası ile içerisinde yanıcı ve parlayıcı madde kategorisindeki sıvıların depolanması amacıyla kullanılan 8 m³’e kadar depolama hacmine sahip depolama tesis ve düzenekleri,” faaliyet alanı üçüncü sınıf gayrisihhi müessese olarak belirlenmiştir.

Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmeliğin 2 nci maddesinde “(1) Bu Yönetmelik;

a) Ülkedeki her türlü yapı, bina, tesis ile açık ve kapalı alan işletmelerinde alınacak yangın önleme ve söndürme tedbirlerini,

b) Yangının ısı, duman, zehirleyici gaz, boğucu gaz ve panik sebebiyle can ve mal güvenliği bakımından yol açabileceği tehlikeleri en aza indirebilmek için yapı, bina, tesis ve işletmelerin tasarım, yapım, kullanım, bakım ve işletim esaslarını, kapsar.

(2) Karada ve suda, sürekli veya geçici, resmî veya özel, yeraltı veya yerüstü inşaatı ile bunların ilâve, değişiklik ve onarımlarını içine alan sabit ve hareketli tesisler bu Yönetmeliğin uygulanması bakımından yapı sayılır ve bu tesisler hakkında bu Yönetmeliğe göre işlem yapılır. ...” hükmü,

5 inci maddesinde “(1) Projeler, kanuni düzenlemeler yanında, yangına karşı güvenlik bakımından bu Yönetmelikte öngörülen şartlara uygun değil ise yapı ruhsatı verilmez. Yeni yapılan veya proje tadilatı ile kullanım amacı değiştirilen yapılarda bu Yönetmelikte öngörülen esaslara göre imalat yapılmadığının tespiti hâlinde, bu eksiklikler giderilinceye kadar binaya yapı kullanma izin belgesi veya çalışma ruhsatı verilmez.

...” hükmü yer almakta olup mezkûr Yönetmeliğin “yanıcı ve parlayıcı sıvılar” başlıklı dördüncü bölümünde yanıcı ve parlayıcı sıvıların nitelikleri, sınıfları ile depo binası, yeraltı ve yerüstü depolama tanklarıyla ilgili düzenlemeler mevcut olup Yönetmeliğin eki Ek-12/A, Ek-12/B, Ek-12/C ve Ek-12/Ç’de depolama sınırları ile yeraltı ve yerüstü depolamaya esas asgari mesafeler belirlenmiştir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri kapsamında, tarım kredi kooperatifleri tarafından herhangi bir kâr amacı güdülmeksizin ortaklarının motorin ihtiyacını karşılamak üzere kurulan ve 8 m³’e kadar depolama hacmine sahip tesis ve düzeneklerin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin eki EK-2/C kapsamında üçüncü sınıf gayrisihhi müessese kapsamında köy pompası olarak ruhsatlandırılması gerektiği,

EK-2/C kapsamında sayılmış olan köy pompalarına ilişkin mezkûr Yönetmelik’te depolama kapasitesinin artırılmasına yönelik engelleyici bir hüküm bulunmadığı; dolayısıyla yeraltı ve yerüstü depolama kapasitesini artırmak isteyen köy pompalarının mezkûr Yönetmelikteki ve ilgili diğer mevzuattaki niteliğinin ve sınıfının gerektirdiği tüm şartları karşılaması halinde EK-2/B kapsamında ikinci sınıf gayri sıhhi müessese kapsamında köy pompası olarak ruhsatlandırılmasında bir sakınca bulunmadığı,

Ayrıca, ikinci ve üçüncü sınıf gayrisihhi müessese kapsamındaki köy pompalarının büyükşehirlerde büyükşehir ilçe belediyesince ruhsatlandırılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Bilgilerinize rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür

Dağıtım:
Gereği:
... Belediye Başkanlığına

Bilgi:
... VALİLİĞİNE
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)